

GAZETA

FINANSOWA I LOSOWANA

tygodnik finansowo-gieldowy i gospodarczy
wychodzący co robota

Działalność Państwowego Banku Rolnego

Ogłoszone zostało sprawozdanie z działalności za rok 1934 Państwowego Banku Rolnego. Stanowiące obszerną, bo 103 stronice liczącą broszurę, zawiera ono mnóstwo danych, ilustrujących w pełni działalność tej instytucji. Nie jest to tylko raport buchalteryjny, lecz także obraz, z którego wyciera istotna sytuacja najważniejszej gałęzi produkcji krajowej—rolnictwa.

Państwowy Bank Rolny jest centralną instytucją finansową, przy pomocy której państwo rozprawdza kredyty wśród gospodarstw rolnych. W roku 1934 jednak rola Banku polegała głównie na szerokiej akcji, mającej na celu jaknajwydatniejsze zmniejszenie bieżących ciężarów warsztatów rolnych, których położenie stało się nad wyraz krytyczne. Z jednej strony brzemie dźwiganych długów, z drugiej strony postępujący spadek cen artykułów a, co za tem idzie, i dochodowości wymagały nagle pomocy.

W tym celu należało, przede wszystkim spowodować dalsze obniżenie oprocentowania, przedłużenie okresu spłaty pożyczek, w wielu zaś wypadkach — skreślenie części długu.

Przeprowadzenie akcji, zakreślonej na tak wielką miarę, bo zmierzającej do gruntownego uzdrowienia stosunków z dłużnikami, przekraczało zwykłe możliwości finansowe Banku. Konieczną tu była pomoc Rządu, niezbędnym się okazało dla Banku sięgnięcie do źródeł nadzwyczajnych, mianowicie, do kapitału zakładowego.

I oto, w końcu 1934 r. utworzony został w Banku t. zw. **Fundusz Oddłużenia**, na który przekazane zostały sumy: zł. 33,5 milj. z kapitału zakładowego i specjalnych rezerw Banku, zaś zł. 59 milj. z funduszy rządowych, posiadanych przez Bank. Razem więc zł. 92,5 milj.

Celem Funduszu Oddłużenia jest dostarczenie środków na finansowanie ulg w spłacie pożyczek państwowych.

W zakresie kredytu w **listach zastawnych** ulgi te polegają na skreślenie części długu w wypadkach szczególnych oraz obniżeniu oprocentowania wszystkich pożyczek na okres dwóch lat o 1½%, wreszcie, na umorzeniu rat bieżących rolnikom, dotkniętym

kłeską powodzi. Na te cele z Funduszu Oddłużenia przeznaczono zł. 16,7 milj.

W dziale kredytu **obligacyjnego, meljoracyjnego**, ulgi są jeszcze większe. Tu nastąpiła ogólna redukcja kapitału pożyczek o jedną dziesiątą, pozatem, tak jak w listach zastawnych, obniżenie oprocentowania i skreślenie w całości lub części rat umorzenia. Na te cele przeznaczono najwięcej, bo zł. 32,5 milj.

W dziale **kredytu krótko i średnioterminowego** ulgi polegają głównie na umorzeniu częściowym lub całkowitem należności oraz na obniżeniu oprocentowania pożyczek. Na ten cel przekazano zł. 27,3 milj.

Wreszcie, w zakresie **należności z tytułu reszty ceny kupna** działek, pochodzących z parcelacji majątków własnych Banku, przewidziane jest częściowe lub całkowite umorzenie wszelkich zaległości oraz zmniejszenie oprocentowania długu, a w poszczególnych wypadkach również częściowe skreślenie kapitału oraz obniżenie ceny działek, sprzedawanych przez Bank. Na ten kredyt parcelacyjny przeznaczono zł. 14 milj.

Również **poza ramami Funduszu Oddłużenia** Bank poczynił kroki w celu dostosowania warunków spłaty kredytów do możliwości płatniczych rolnictwa.

Uregulowana więc została sprawa zaległych rat z tytułu pożyczek w listach zastawnych i obligacjach meljoracyjnych a także z tytułu reszty ceny kupna działek, pochodzących z parcelacji majątków Banku. Wprowadzone zostały odroczenia **zaległości**, rozłożenie ich na raty lub skonwertowanie na pożyczki długoterminowe; przewidziane zostało przedłużenie **okresu spłaty** i obniżenie **oprocentowania** (do 4½) kredytów krótkoterminowych; skreślenie 50% nieumorzzonego długu, ciężącego na gospodarstwach, powstałych z **parcelacji** a korzystających, poza kredytem w Banku, z kredytu państwowego; zmniejszenie oprocentowania reszty tego długu i rozłożenie jej na raty.

Przyznane ulgi stanowią bardzo wydatne zmniejszenie ciężaru zadłużenia rolnictwa, ale wymagały też one znacznych ofiar, sięgały bowiem bardzo daleko, zarówno w dziale kredytów własnych Banku, jak i kredytów rzą-

dowych, administrowanych przez Bank.

Było to jednak — jak słusznie mówi sprawozdanie — konieczne nie tylko ze względu na dobro rolnictwa, ale również — i na interes Banku. Z bilansu instytucji wyeliminowano najcięższych dłużników bądź to przez ich skreślenie, bądź przez przeniesienie do działu funduszy administrowanych. Pozostałe zaś wierzycelności poddano warunkom likwidacji, przystosowanej do zdolności płatniczej dłużników. W ten sposób aktywa Banku uległy znacznemu wzmocnieniu.

Jak wspomniano wyżej, ulgi, przyznane rolnikom w dziedzinie kredytowej, pociągnęły za sobą wielkie ofiary przez poświęcenie części kapitału zakładowego Banku i rezerw oraz przekazanie lokat skarbowych, znajdujących się w Banku, na Fundusz Oddłużenia; wreszcie, przez unieruchomienie poważnych sum w skonwertowanych należnościach. Skutkiem tego, w najbliższych latach — jak sądzi sprawozdanie — aktywność w działalności kredytowej Banku będzie siłą rzeczy ograniczona. Zresztą, podjęcie takiej działalności jest niemożliwe tak długo, póki spadek cen produktów rolnych nie zostanie zahamowany i opłacalność gospodarstw wiejskich przynajmniej wróci.

Odnosnie faktycznego rozwoju działalności Banku, stwierdzić trzeba, że **kredyt długoterminowy** zanikł niemal zupełnie wskutek kryzysu. Przyczyną najistotniejszą jest niemożność finansowania emisji Banku na rynku lokacyjnym. Wskutek tego Bank od dwóch lat prowadzi w zakresie kredytu w listach zastawnych jedynie finansowanie parcelacji oddłużeniowej. W 1934 r. ogólna suma kredytów wyniosła zaledwie zł. 2,3 milj. Co do pożyczek w obligacjach meljoracyjnych, to działalność Banku w tym kierunku wstrzymana została jeszcze w 1932 r.

Wysokość udzielonych przez Bank **kredytów krótko i średnioterminowych** od trzech lat utrzymuje się mniej więcej na jednakowym poziomie. Kredyty te służą do finansowania zbiorów i dostawy nawozów. W r. 1934 sumą tych kredytów dosięgła zł. 23,9 milj.

W dziale **funduszy rządowych, administrowanych** przez Bank, kredyty wyniosły zł. 50,9 milj. Ale nie są one prawie zupełnie wyrazem akcji kredytowej gotówkowej, gdyż, wskutek oszczędności, wprowadzonych w budżecie państwowym, funduszy na ten cel Bank nie otrzymał. Powyższa poważna suma zł. 50,9 milj. wynikała w lwiej części, bo w kwocie zł. 48,2 milj., stąd, że zostały zakredytowane należności za grunty państwowe, parcelowane przez urzędy ziemskie, za wykonane przez urzędy prace scaleniowe i t. d.

Oto w rysach najogólniejszych działalność Banku w roku ubiegłym. Sprawozdanie w sposób szczegółowy i obszerny obrazuje je w następujących działach:

- 1) długoterminowy kredyt emisyjny, działalność parcelacyjna oraz kredyt krótko i średnioterminowy (na własny rachunek);
- 2) administrowanie funduszami rządowymi i likwidacja wierzycelności b. instytucji finansowych i osadniczych państw zaborezych (w zakresie poruczo-nym).

W ramach krótkiego artykułu niepodobna ani streszczać ani tem bardziej analizować tych nader ważnych prac i operacji Banku. Brak nam również miejsca na zamieszczenie samego sprawozdania rachunkowego, które, oprócz bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 rok, zawiera bardzo obszerne objaśnienia do poszczególnych pozycji rachunkowych.

Godzi się jednak wspomnieć o pozycjach najważniejszych, a mianowicie:

że kapitały własne (zakładowy i rezerwy) Banku wynoszą łącznie sumę zł. 137 milj.; jak wspomnieliśmy wyżej, uległy one zmniejszeniu o kwotę zł. 33,5 milj., przelaną na Fundusz Oddłużenia;

że łączna suma udzielonych kredytów zwiększyła się do zł. 1.268 milj., a więc, o zł. 295 milj.; wzrost ten jednak nie jest wynikiem wzmoczonej działalności kredytowej Banku, lecz głównie skutkiem włączenia do bilansu likwidowanych należności b. rosyjskich banków ziemskich oraz b. pruskich i galicyjskich instytucji finansowych i osadniczych;

(dalszy ciąg na str. 2).

Wkłady oszczędnościowe w P. K. O. w m-cu lipcu 1935 r.

W miesiącu lipcu wkłady oszczędnościowe, jak również i liczba oszczędzających wykazują dalszy poważny wzrost.

Wkłady oszczędnościowe wzrosły o 12.231.357 zł. i osiągnęły na dzień 31 lipca b. r. ogólny stan 672.642.655 zł.

Jednocześnie ze wzrostem

wkładów oszczędnościowych wzrosła w tym czasie i liczba oszczędzających w P. K. O. W ciągu lipca b. r. P. K. O. wydała 56.149 nowych książeczek oszczędnościowych, osiągając na dzień 31 lipca 1935 roku ogółem 1.752.255 czynnych książeczek.

Stopy dyskontowe zagraniczne

Bank Francji obniżył z dniem 8 sierpnia r. b. stopę dyskontową z 3½ na 3%.

Bank Holenderski obniżył z

dniami 3 sierpnia r. b. stopę dyskontową z 6% na 5%.

Bank Włoski podwyższył z dniem 12 sierpnia r. b. stopę dyskontową z 3½ na 4½%.

LOSOWANIA

Bony Funduszu Inwestycyjnego

po zł. 25 wart. nom.

Zostały wylosowane do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego.

w dniu 8 sierpnia 1935 r.

oznaczone Nr. Nr.:

7627 13917 14964 16663 26864 34272 37557.

w dniu 14 sierpnia 1935 r.

oznaczone Nr. Nr.:

429 8230 9207 12815 14069 17540 38704.

we wszystkich 10-ciu serjach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 634).

Wylosowane bony wykupywane są przez Kasy Urzędów skarbowych po zł. 100 za bon 25-złotowy.

Bank Gospodarstwa Krajowego

zawiadamia, że w myśl § 16 statutu przeprowadzono w dniu 24 lipca 1935 r.

Losowanie

8% Obligacyj Komunalnych,

7% Obligacyj Komunalnych

Emisji II, II S. i III,

7½% Obligacyj Bankowych

Emisji I i II,

wraz ze skonwertowanymi na 5½% na zasadzie ustawy z dnia 20 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 950) odcinkami powyższych Emisji (z wyjątkiem Emisji II S.),

oraz

4½% i 4% Obligacyj Komunalnych i 4% Obligacyj Kolejowych b. Banku Krajowego, przejętych i skonwertowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Wylosowano:

8% i 5½% Obligacje Komunalne, opiekujące na złote w złocie dawnego parytetu, częściowo przestemplowane na złote w złocie nowego parytetu.

Odcinki A po zł. 100,— w złocie d/p. Nr.Nr.: 245 1475 2004 2297 4137.

Odcinki B po zł. 1.000,— w złocie d/p. Nr.Nr.: 3305, 6253 14445 16452 16759 21880 22575 23098 24930 26230 29131 36022 38824 43087 46272 46449 46752.

7% i 5½% Obligacje Komunalne Emisji II i III, opiekujące na złote w złocie nowego parytetu.

Odcinki A po zł. 100,— w złocie: Emisja II: Nr.Nr.: 48 94 168 269 1494 1843 2351 4847

5344 5815 6144 7017 7139 7944
8724 9662 9768 9985 10006
Emisja III: Nr.Nr.: 10479 10489
10655 10661 12757.

Odcinki B po zł. 1.000,— w złocie: Emisja II: Nr.Nr.: 1581 7836 9058 11592 19539 19613 19626; Emisja III: Nr.Nr.: 21746 21936 22207 24410 24844 24868 25002 25053.

Odcinki C po zł. 5.000,— w złocie: Emisja II: Nr.Nr.: 5080 5087 5498; Emisja III: Nr.Nr.: 14127 14900.

Odcinek D po zł. 10.000,— w złocie Emisja II: Nr. 5936.

Odcinki F po zł. 4.338,— w złocie: Emisja II: Nr.Nr.: 1144 1229.

Odcinki G po zł. 1.720,— w złocie: Emisja II: Nr.Nr.: 4447 6945 6971.

7% OBLIGACJE KOMUNALNE EMISJI II, SERJI D.,

w odcinkach opiekujących na zł. 10.000,— w złocie nowego parytetu i równowartość w walutach obcych (druga część pktu 6 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r., (Dz. U.

R. P. Nr. 59, poz. 509):

Nr.Nr.: 13, 245, 285, 411.

7% OBLIGACJE KOMUNALNE EMISJI II S.

Odcinki po 1.000,— franków francuskich: Nr.Nr.: 86 105 252 383 625 626 736 1117 1281 1514 1606 2028 2437 2656 2763 2798 2903 3151 3405 3450 3593 4249 4546 4882 4918 5058 5531 5648 5667 5810 6114 6251 6406 6441 6590 6666 6803 6829 6938 7143 7454 7717 8030 8164 8389 8474 8677 8761 8824 8908 8998 9078 9536 9638 10141 10376 10475 10611 10994 11159 11371 11409 11480 12414 12570 12647 13131 13155 13264 13620 13682 13919 13923 13962 13969 14424 14686 14761 14809 14890 14922 14942 15087 15256 15355 15363 15373 15914 16101 16102 16293 16727 16739 16856 17159 17493 17980 18503 19152 19700 19770 19853 19895 20173 20555 20563 20915 21163 21394 21670 21962 21975 21992 22313 22352 22365 22470

22555 23745 23847 24114 24215
24425 24698 24727.

7½% i 5½% OBLIGACJE BANKOWE EMISJI I i II, opiekujące na złote w złocie nowego parytetu.

Odcinki A po zł. 100,— w złocie, Emisja I: Nr.Nr.: 348 353 377 623 1536 1571 1590; Emisja II: Nr.Nr.: 2010 2074 2103 2146 2399.

Odcinki B po zł. 1.000,— w złocie, Emisja I: Nr.Nr.: 390 2127; Emisja II: Nr.Nr.: 2695 2793 2921.

Odcinki C po zł. 5.000,— w złocie, Emisja I: Nr.: 705.

Odcinki D po zł. 10.000,— w złocie, Emisja II: Nr.: 937.

Odcinki F po zł. 1.720,— w złocie, Emisja I: Nr.Nr.: 860 1631,

4½% OBLIGACJE KOMUNALNE B. BANKU KRAJOWEGO EMISJI III.

Serja B po nom. Koron 1.000, przerechnowanych na zł. 147,80: Nr.Nr.: 794 1415 1557 1707 1862 2015 2418 2860 2911 3034 3215 3868 4199 4275 4477 4895 4914 5048 5734 5750 5933 6221 6417 6921.

Serja C po nom. Koron 5.000, przerechnowanych na zł. 739,—: Nr.Nr.: 33 438 1127 1511 1592 1949 2002 2327 2373.

Serja D po nom. Koron 10.000, przerechnowanych na zł. 1.478,—: Nr.Nr.: 120 591 748 1147 1181 1406 1658 1664 1689 2004 2015 2075 2217 2574 3406 3524 4198 4240.

4% OBLIGACJE KOMUNALNE B. BANKU KRAJOWEGO, EMISJI IV.

Serja B po nom. Koron 1.000, przerechnowanych na zł. 165,15 Nr.Nr.: 79 88 710 960 1068 1289 1667 1825 1878 2134 2205.

Serja C po nom. Koron 5.000, przerechnowanych na zł. 825,75 Nr.Nr.: 36 85 331 537 1158 1175 1283 1341.

Serja D po nom. Koron 10.000, przerechnowanych na zł. 1.651,50 Nr.Nr.: 134 319 341 516 835 1104 1178 1180 1276 1325 1513 1537 1587 1881 2062.

(Dalszy ciąg losowań na str. 4.)

ŻYRARDÓW

TOWARZYSTWO ZAKŁADÓW ŻYRARDOWSKICH, SPÓŁKA AKCYJNA
ZARZĄD W WARSZAWIE, ULICA TRAUGUTTA 8.

WYROBY LNIANE I BAWELNIANE

SKŁADY HURTOWE:

w POZNANIU, Stary Rynek 51, we LWOWIE, ul. Kopernika 4, w WILNIE
ul. Niemiecka 45, w KRAKOWIE, Mikołajska 6, w ŁODZI, ul. Piotrkowska 151
w GDAŃSKU, Hundegasse 96

WŁASNY SKLEP DETALICZNY W WARSZAWIE

PL. MAŁACHOWSKIEGO 2

Tabela wartości kuponu bieżącego od następujących papierów procentowych:

Table with columns: Nazwa papieru procentowego, Ustata płać-mości, and 15 columns representing months (1-15). Rows include various financial instruments like Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy, etc.

U W A G A: Poczynając od dnia 10 lipca 1934 r. obowiązują następujące zamienne...

REDAKCJA: ulica Śniadeckich 9, telefon 8-38-19. Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od g. 5—6. ADMINISTRACJA: w D/B Zjednoczonych Bankowców Antoni Pawlikowski i S-ka w Warszawie ulica Mazowiecka Nr. 1, telefon 220-70 — Konto P. K. O. Nr. 27111.

Redaktor: Maksymiljan Polikier. Zakł. Graf. E. i Dr. K. Kozińskich. Wydawca: Helena Polikierowa.